

Materiaal, tips en werkplekken

- Misschien zijn er scholen die voor de gelegenheid een druklokaal willen inrichten?
- Er moet in ieder geval gewerkt worden in een ruimte waar ook een wastafel aanwezig is.
- Het is aan te bevelen een ruime droogvoorziening in te richten: een papier-droogrek of waslijn – zorg ook voor voldoende wasknijpers.
- Snijd papier alvast in de gewenste maten en leg het klaar
- Het is handig de leerlingen bij het afdrukken in groepjes te laten opereren: schone en vuile handen: papierleggers-en opruimers, rollers en drukkers. De meeste scholen hebben te weinig rollers om iedereen individueel te kunnen laten werken.

Vlakdruk: monotype / monoprint

Een monotype is transfertechniek; een druktechniek waarbij slechts één afdruk gemaakt kan worden. Het is de afdruk van een tekening of schildering op een niet-absorberende ondergrond. Vroeger was zo'n ondergrond een koperplaat, nu wordt vaak glas, perspex of andere acrylaat gebruikt.

We onderscheiden twee werkwijzen:

Monotype: je werkt op de drukplaat (inrollen, wegkrassen, poetsen, sjablonen) en daarvan maak je een afdruk

Monoprint: Je rolt de plaat in en legt daarop een vel. Je werkt op de achterkant van het vel papier en maakt dus "blind" een voorstelling.

Met groepen 3 en 4 werken we uitsluitend in de monotype techniek en maken we eventueel gebruik van losse sjablonen.

Met groepen 5 en 6 werken we met de monoprint, maar maken in tweede instantie ook gebruik van de werkwijze die bij de monotype wordt gebruikt.

Groepen 5 en 6: monoprint

Optie 1

Als je de plaat inrolt, er een vel oplegt en een tekening gaat maken, verschijnt op de achterzijde van het papier het spiegelbeeld van de afbeelding in zachte lijnen. Je kunt de plaat ook met verschillende kleuren inrollen of een irisdruk maken.

Als de eerste verflag gedroogd is, kan er met een tweede tekening begonnen worden. Het is logisch van licht naar donker te werken. In een later stadium kan de tekening ook nog inkleuren, bijvoorbeeld met aquarel.

Optie 2 (die is op alle scholen gebruikt)

De leerlingen knippen sjablonen die als drukvorm worden gebruikt.

En er worden sjablonen gebruikt die op de drukken worden gespoten, gespat of gerold.

Deze voorbeelden van De Fontein laat zien dat ze drie verschillende afdrukken onder elkaar maakten. Elk van de afbeeldingen vertelt een stukje van een verhaal over watermanagement. De afbeeldingen zijn later met tekst in een boek gekomen.

Voor de ondergrond gebruiken we Styreenplaat of Rhenalonplaten. Ze worden beiden veel gebruikt in modelbouw. Deze techniek wordt vaak gekozen om de uiteindelijke afbeelding qua lijnvoering minder "getekend" te laten zijn. Het afdrukken zorgt voor een zachtere lijn. Omdat de afbeelding een spiegelbeeld wordt, kan dit eveneens een reden zijn om monoprints te maken. De afbeelding verliest zo het handschrift van de maker. Een tekening (van rechtshandigen) neigt namelijk vaak naar rechts. De afdruk zal dan naar links neigen en wordt daardoor als minder automatisch ervaren.

Begrippen

Drukplaat, afdruk, spiegelbeeld, drukvorm, sjabloon

Lesvorm

Samen een verhaal vertellen: ieder kind maakt een scène uit een verhaal. Dat kan in verschillende vormen:

- Een verhaal is het uitgangspunt en de scènes worden verdeeld
- Er wordt een nieuw verhaal geschreven door de groep
- Er wordt alleen een (aantal) hoofdrolspeler(s) ontworpen. Elk kind verzint zijn eigen scène. Bijvoorbeeld de grijze draak met een rode puntmuts die vegetariër is geworden en op zoek moet naar voedsel.
- Het hele jaar feest: ieder kind krijgt zijn eigen feest toegewezen en het boek gaat uiteindelijk over een heel jaar. Voor elk seizoen wordt dan een kleurschema bedacht.
- Het gezamenlijke klassenwerk is een expositie in een stripboek, een smartlap en/of een digitaal boek / PowerPoint.

Op De Vliekotter werkten de leerlingen in duo's aan een kalender.

Ze kozen voor bestaande feesten (Carnaval in de afbeelding rechts) en nieuwe feesten (Fruitdag in de afbeelding links)

Week 1 (alleen docent)

De leerkracht introduceert de techniek en stelt de kaders van het werkgebied.

Als er gekozen is om met een bepaald thema te werken, is het handig als de leerkracht dat speelveld beschrijft.

Het verhaal wordt gekozen, geschreven en/of de karakters en omgeving bepaald.

De hoofdrolspeler kan een aantal keren worden getekend en geprint. Die print kan worden uitgeknipt en als sjabloon worden gebruikt.

Belangrijk is dat de werkwijze en de tijdlijn wordt uitgezet.

Week 2 (docent en kunstenaar in de klas)

De kunstenaar doet een kleine demonstratie. Hij legt de techniek en de werkwijze uit.

Het verhaal is opgedeeld in scènes en iedereen werkt aan zijn eigen scène.

Week 3 (alleen docent)

De werkstukken en het proces van worden geëvalueerd.

Er worden prints geselecteerd voor het boek en een plan gemaakt voor het vervolg: welke scènes misschien we nog en hoe kunnen we er een geheel van maken.

Week 4 (docent en kunstenaar in de klas)

De kunstenaar laat zien hoe je de prints nog een kunt bewerken van eerste drukken door er in te tekenen of er overheen te drukken. We kijken welke nieuwe scènes gemaakt moeten worden zodat het verhaal een logisch verloop krijgt.

Eindpresentatie

Omdat de afzonderlijke prints samen een verhaal vertellen is gekozen voor een eindpresentatie in boekvorm. Dat kan overigens een klassieke strip zijn, prentenboek, maar ook een smartlap.

Je hebt nodig:

- Styreenplaat, rhenalonplaten of perspex: 1 plaat per leerling of duo
- drukverf (waterbasis)
- rollers om in te inkten
- glasplaat of perspex of sheet (om de verf uit te rollen)
- wattenstaafjes, houtjes om te krassen
- scharen, potloden en kopieerpapier voor het maken van sjablonen
- drukpapier
- gekleurd karton om de werken op te presenteren – boekvorm / oud fotoalbum

Leerdoelen

- kennismaking met druktechniek
 - motorische ontwikkeling: inrollen en drukken
 - kleurmenging op de uitrolplaat, kleurcombinaties in de druk
- systematisch werken - plannen
- samenwerken / rolverdeling

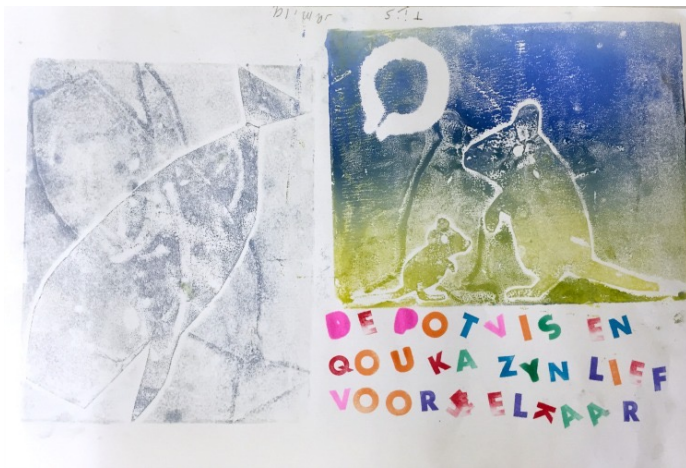
Resultaten

Op De Bruinvis was sport het uitgangspunt: plattegronden van velden en opstellingen alsook spelregels werden verbeeld

Op de Luberti was het winterlandschap het vertrekpunt van vele experimenten.

In groep 6 van de Thijsseschool kregen alle leerlingen een letter van het alfabet toegewezen en maakte er een dier bij.

Leerlingen van de Kompasschool werkten het thema herfst en Halloween uit in een gezamenlijk werk.

Artex Kunstenschool Texel - kunstenaar in de klas 2015
Grafiek: meerkleurendruk
Maurice Christo van Meijel (<http://www.mauricechristo.com/kidk3>)
Artex (www.artex-texel.nl)

